

Na osnovu Amandmana LXXXII tačka b) stav 5. i 6. na Ustav Republike Srpske, člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 61. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske, na sjednici održanoj 13. jula 2020. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

Nije prihvatljiv zahtjev Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske za utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zaključcima koje je Narodna skupština Republike Srpske, pod brojem: 02/1-021-494/20, izglasala na Četrnaestoj posebnoj sjednici održanoj 1. juna 2020. godine, a u vezi razmatranja Informacije o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta" usvojenoj na 8. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Predsjedavajuća Vijeća naroda Republike Srpske dostavila je 7. jula 2020. godine Ustavnom sudu Republike Srpske – Vijeću za zaštitu vitalnog interesa (u daljem tekstu: Vijeće) akt broj: 03.1/I-325/20, kojim se, na osnovu zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda traži utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zaključcima koje je Narodna skupština Republike Srpske pod brojem: 02/1-021-494/20 izglasala na Četrnaestoj posebnoj sjednici održanoj 1. juna 2020. godine, a u vezi razmatranja Informacije o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta" usvojenoj na 8. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Uz navedeni akt dostavljeni su predmetni zaključci, Informacija o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta", Odluka o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda broj: 03.2-5-81/20 od 9. juna 2020. godine, te obrazloženje ove odluke broj: 03.2-5-81/20-1 od 16. juna 2020. godine.

U aktu predsjedavajuće Vijeća naroda navodi se da je Narodna skupština Republike Srpske na Četrnaestoj posebnoj sjednici, održanoj 1. juna 2020. godine, izglasala osporene Zaključke. Takođe, navedeno je da je Klub delegata bošnjačkog naroda, svojim aktom broj: 03.2-5-81/20 od 9. juna 2020. godine, pokrenuo proceduru za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda smatrajući da se ovim zaključcima ugrožavaju vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda. S obzirom na to da Vijeće naroda Republike Srpske na Devetoj redovnoj sjednici održanoj 2. jula 2020. godine, nije postiglo saglasnost svih klubova u Vijeću naroda na uloženu Odluku o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa i da Zajednička komisija Narodne skupštine i Vijeća naroda, na Četvrtoj sjednici, održanoj 6. jula 2020. godine, nije usaglasila tekst osporenih zaključaka – predlažu da Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske odluči da li je ovim aktom povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

Pored navedenog, u prilogu akta predsjedavajuće Vijeća naroda Republike Srpske dostavljeni su izvodi iz stenograma sa: Četrnaeste posebne sjednice Narodne skupštine Republike Srpske, održane 1. juna 2020. godine, Devete sjednice Vijeća naroda Republike Srpske, održane 2. jula 2020. godine, i Četvrte sjednice Zajedničke komisije Narodne skupštine Republike Srpske i Vijeća naroda, održane 6. jula 2020. godine.

Na osnovu navedenog akta predsjedavajuće Vijeća naroda Republike Srpske, kao i priložene dokumentacije, Vijeće za zaštitu vitalnog interesa je utvrdilo da je za zahtjev za

pokretanje postupka za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u osporenim zaključcima glasalo sedam delegata Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda Republike Srpske a da je jedan delegat bio protiv, da se glasalo po proceduri za zaštitu vitalnog interesa, ali da povodom ovog pitanja nije postignuta saglasnost svih klubova konstitutivnih naroda u Vijeću naroda, kao ni saglasnost Zajedničke komisije Narodne skupštine Republike Srpske i Vijeća naroda Republike Srpske.

Pored navedenog, Vijeće je utvrdilo da je u obrazloženju Odluke o pokretanju zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, između ostalog, navedeno da Klub delegata bošnjačkog naroda smatra da je Narodna skupština Republike Srpske Zaključcima u vezi razmatranja Informacije o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta" povrijedila vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda u Republici Srpskoj u smislu člana 70. stav 6. al. 2, 5. i 9. Ustava Republike Srpske. Osporeni zaključci su, kako se navodi u obrazloženju, usmjereni protiv Bosne i Hercegovine i njenog ustavnopravnog ustrojstva, te Ustavom Bosne i Hercegovine zagantovanih vrijednosti kao što su sloboda misli, izražavanja, suverenitet, jednakost, teritorijalni integritet i politička nezavisnost Bosne i Hercegovine, demokratskih načela i podjele nadležnosti između države i entiteta, zbog čega su neprihvatljivi za bošnjački narod, te ih u cijelosti osporavaju zbog nemogućnosti da se amandmanima popravi tekst ovog akta.

Zaključke u vezi razmatranja Informacije o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta" usvojenoj na 8. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine izglasala je Narodna skupština Republike Srpske na Četrnaestoj posebnoj sjednici održanoj 1. juna 2020. godine, pod brojem 02/1-021-494/20, na osnovu člana 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, te članova 182. i 187. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 31/11 i 34/17). Ovim zaključcima Narodna skupština Republike Srpske odbacuje Rezoluciju o poštovanju žrtava fašističkih režima i pokreta koju je usvojio Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 8. sjednici, održanoj 15. maja, 19. maja i 20. maja 2020. godine (tačka 1); konstatuje da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine usvajanjem Rezolucije pristupio sramnom prekrajanju istorijskih činjenica i pridružio se revizionističkim snagama kojima je cilj uopštavanje i marginalizovanje stradanja Srba u Drugom svjetskom ratu (tačka 2); smatra da je neprihvatljiva bilo kakva kvalifikacija zločina u Drugom svjetskom ratu koja ne sadrži odrednicu da je nad Srbima izvršen sistematski genocid i podsjeća da je istrebljenje Srba bio zavaničan državni projekat NDH (tačka 3); konstatuje da je neprihvatljiv sam naziv Rezolucije jer kvalifikuje fašističke režime i pokrete kao agresore, a ne Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja je zvanično provodila sistematsko iseljavanje, pokrštavanje i ubijanje Srba (tačka 4); smatra da je nepojmljiva konstatacija da je u Drugom svjetskom ratu stradao značajan broj žrtava Bosne i Hercegovine, koja tada nije ni postojala, već samo NDH, a žrtve su bili Srbi, Jevreji, Romi i antifašisti (tačka 5); poziva sve u Bosni i Hercegovini da uvažavaju istorijske činjenice i da se ne bave revizionizmom (tačka 6); smatra da je srpski narod bio nosilac antifašističke borbe i kao takav podnio najveće žrtve za oslobođenje svih zemalja u regionu, te da Narodna skupština Republike Srpske ima dužnost da čuva sjećanje na žrtve srpskog naroda i u tom smislu obavezuje svoje predstavnike u institucijama Republike Srpske i Bosne i Hercegovine da u svojim aktivnostima njeguju istinu i antifašističke vrijednosti srpskog naroda (tačka 7); naglašava da u Republici Srpskoj pravno egzistira

Deklaracija o genocidu Nezavisne države Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima tokom Drugog svjetskog rata (tačka 8); smatra da nakon isteka gotovo pet godina od usvajanja Deklaracija o genocidu Nezavisne države Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima tokom Drugog svjetskog rata nije realno očekivati da nadležne institucije Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske u doglednom vremenu usvoje zakonske akte kojima bi se ustanovio isti dan za sjećanje na žrtve genocida Nezavisne Države Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima tokom Drugog svjetskog rata, kako je to usvojeno stavom 10 zaključaka iz usvojene Deklaracije, te da je jedino realno očekivati da postoji institucionalni kapacitet kao i javno iskazava volja u Republici Srpskoj i Republici Srbiji da se zakonskim aktom utvrdi i uredi ovaj dan (tačka 9); smatra da Rezolucija o poštovanju žrtava fašističkih režima i pokreta ne odgovara istorijskim činjenicama i da se kao takva ne može primjenjivati u Republici Srpskoj (tačka 10); obavezuje Vladu Republike Srpske da u roku od 60 dana uputi na razmatranje i usvajanje u Narodnu skupštinu Republike Srpske nacrt Zakona o Danu sjećanja na žrtve genocida Nezavisne Države Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima tokom Drugog svjetskog rata (tačka 11); obavezuje Vladu Republike Srpske da u pripremi nacrt ovog zakona uključi stručne saradnike iz Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske kao i predstavnike građanskih udruženja koja baštine kulturu sjećanja na žrtve genocida Nezavisne Države Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima tokom Drugog svjetskog rata (tačka 12); naglašava da ne podržava i odbacuje bilo kakve manifestacije prilikom kojih se glorifikuju poraženi fašisti iz Drugog svjetskog rata (tačka 13); smatra da je provokacija isticanje u bilo kojem obliku ustaškog pozdrava "Za dom spremni" kako za žrtve Drugog svjetskog rata, tako i za potomke žrtava (tačka 14); odbacuje kao netačne konstrukcije i spekulacije vezane za dio dokumentacije iz Jasenovca (tačka 15); smatra da je u saradnji sa Muzejom Holokausta u Vašingtonu značajan dio dokumentacije iz Jasenovca snimljen i na savremen tehnički način obezbijeđen putem mikrofilmovanja i konzervacije (tačka 16); ističe da treba formirati parlamentarnu delegaciju koja će posjetiti Muzej Holokausta u Vašingtonu i uvjeriti se u stanje dijela Jasenovačke građe koja se tamo nalazi (tačka 17); potvrđuje da se jasenovačka građa nalazi u Arhivu Republike Srpske u savremenoj tehničkoj obradi i da je dostupna javnosti (tačka 18); potvrđuje nalaze Anketne komisije koja je formirana u Narodnoj skupštini i koja je utvrdila stanje jasenovačke građe (tačka 19), te da ovi zaključci stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske" (tačka 20).

Vijeće za zaštitu vitalnog interesa ovog suda je, prije svega, razmotrilo pravnu prirodu predmetnih zaključaka Narodne skupštine Republike Srpske, budući da ova činjenica predstavlja prethodno pitanje od kojeg zavisi postojanje procesnih pretpostavki za zasnivanje nadležnosti Ustavnog suda, pa time i Vijeća za zaštitu vitalnog interesa.

Članom 187. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 31/11 i 34/17) propisano je da se zaključkom utvrđuje politika izvršavanja zakona, drugih propisa i opštih akata koje donosi Narodna skupština, daju smjernice za sprovođenje te politike i utvrđuju obaveze Vlade, ministarstva i posebnih organizacija u sprovođenju te politike u pripremanju zakona i drugih akata.

Vijeće je ocijenilo da iz sadržine osporenih zaključaka i pitanja koja se njima tretiraju proizlazi da ovi zaključci ne sadrže norme opšteg karaktera, već je riječ o aktima kojim se izražava

politički stav Narodne skupštine u pogledu određenih pitanja političke prirode, odnosno u vezi sa Informacijom o "Rezoluciji o poštovanju žrtava fašističkog režima i pokreta" usvojenoj na 8. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu odredbe članova 115. i 116. stav 2. Ustava Republike Srpske, te Amandmana LXXXVIII tačka 1. i 2. na Ustav, kojim su propisane nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske i Vijeća za zaštitu vitalnog interesa ovog Suda, te činjenicu da osporeni zaključci nemaju karakter opšteg akta, Vijeću je utvrdilo da nije nadležno da razmatra predmetni akt.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje donijelo je Vijeće za zaštitu vitalnog interesa u sastavu: predsjedavajući Vijeća Milenko Arapović, predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Amor Bukić, Vojin Bojanić, Zlatko Kulenović, prof. dr Duško Medić i Irena Mojović.

Broj: UV-13/20
13. jula 2020. godine

PREDSJEDAVALAČI
Vijeća za zaštitu vitalnog
interesa
Ustavnog suda Republike
Srpske
Milenko Arapović, s.r.